

Zagadnienia oczyszczania ścieków i ochrony wód powierzchniowych oraz podziemnych mają dla nas zasadnicze znaczenie, szczególnie w kontekście stawianego problemu o stan zanieczyszczenia terenów byłych baz wojsk rosyjskich (poprzednio radzieckich).

Po uzyskaniu stosownej zgody Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska, prezentujemy po raz pierwszy, wyniki prac zespołu (którym kierował prof. A. Spychała) obejmujące wszystkie tereny użytkowane do niedawna przez obce wojska. Przy okazji wyjaśniono na szczęście, że tereny te nie są skażone promieniotwórczo. Wiele spośród występujących na wymienionych obszarach zanieczyszczeń jest spuścizną po wcześniejszych użytkownikach, tj. wojskach niemieckich. Jednakże najbardziej smutne jest to, że dewastacja środowiska tych terenów nastąpiła także po odejściu wojsk rosyjskich. Najbardziej nierozsądnym posunięciem w tym zakresie było żądanie, aby opuszczające bazy wojska oczyściły wcześniej teren, co często sprowadzało do zakopywania różnych materiałów (nieraz niebezpiecznych) w lokalizowanych teraz żmudnie miejscach. Natomiast na wymienionych terenach najbardziej uciążliwym zanieczyszczeniem są substancje ropopochodne. Tereny te stanowią wprawdzie zaledwie 0,7% przekazanej powierzchni, ale szacowany

koszt wynosi prawie 70% ogólnych wydatków na rekultywację terenów po byłych bazach wojskowych.

Problem zanieczyszczenia środowiska produktami ropopochodnymi dotyczy niestety także okolic rafinerii ropy naftowej, baz paliwowych (stacje benzynowe) i wielu likwidowanych zakładów przemysłowych np. koksowni. Z wymienionego powodu, szczególne zainteresowanie budzi bioregeneracja gleb zarówno w środowisku pierwotnym (*in situ*), jak w specjalistycznych urządzeniach przystosowanych do regeneracji gleb i wód podziemnych poza miejscem ich naturalnego występowania (*ex situ* lub inaczej *on site*).

W dniach 9 – 10 grudnia 1993 r. odbyło się II Ogólnopolskie Sympozjum Naukowe „Biotechnologia środowiskowa” zorganizowane przez Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki Politechniki Śląskiej. Wśród szczególnie intensywnie dyskutowanych zagadnień, należy wymienić właśnie kwestie zanieczyszczenia terenów substancjami ropopochodnymi i metody ich regeneracji, składowania odpadów stałych i biologicznych sposobów ich zagospodarowania, wpływ wysypisk odpadów na środowisko wodne, biochemiczne przemiany związków siarki i żelaza.

Ochrona naszego środowiska naturalnego wymaga realizacji szeregu postulatów, a do najważniejszych należą:

1) wprowadzenie ustawowego obowiązku badania toksyczności i podatności na biologiczny rozkład wszystkich substancji chemicznych zagrażających środowisku przyrodniczemu,

2) opracowanie banku (katalogu) substancji zanieczyszczających środowisko wraz z opisem ich właściwości,

3) wprowadzenie obowiązku posiadania zezwolenia na import, produkcję, składowanie i odprowadzenie do środowiska szkodliwych substancji chemicznych,

4) prowadzenie (finansowanie) badań w zakresie metod pomiaru toksyczności i biodegradacji substancji chemicznych.

Korneliusz Miksch